

////////////////////////////////////

VEELGESTELDE VRAGEN

Circusdecreet van 1 maart 2019

2.09.2024

////////////////////////////////////

Gebruik Ctrl F en tik een kernwoord in. Zo vind je makkelijker wat je zoekt.

INHOUD

1	Algemeen – subsidielijnen en organisatievormen	4
1.1	Hoe interpreteer ik de indiendata van een subsidieaanvraag?	4
1.2	Wat is het verschil tussen een werkingssubsidie en een projectsubsidie?	4
1.3	Hoe bepaal ik mijn keuze om als circusgezelschap een werkingssubsidie (artikel 13) of een projectsubsidie (artikel 14) aan te vragen?	5
1.4	Legt het Circusdecreet functies OP?	6
1.5	Zijn verschillende subsidielijnen binnen het Circusdecreet combineerbaar?	6
1.6	Is een subsidie binnen het Circusdecreet combineerbaar met andere (cultuur)decreten?	7
1.7	Valt mijn werk onder de noemer 'circus'?	8
1.8	Welke organisatievormen komen binnen het Circusdecreet in aanmerking voor subsidiëring?	8
1.9	Kan ik als natuurlijk persoon een subsidie aanvragen binnen het Circusdecreet?	9
1.10	Mag ik nog werken met dieren in het circus of mogen dieren mee op tournee?	9
1.11	Is de subsidiëring van een nomadische tournee in Vlaanderen of Brussel mogelijk binnen het Circusdecreet?	9
1.12	Wat wordt verstaan onder het criterium 'bereik van een breed en divers publiek'?	10
1.13	Wat is KIOSK?	10
1.14	Is er anderstalige informatie beschikbaar over het Circusdecreet?	10
2	Algemeen – begroting en zakelijke informatie	12
2.1	Zijn er maxima bepaald voor subsidiebedragen?	12
2.2	Zijn een eigen inbreng of inkomsten van derden verplicht?	12
2.3	Hoe kan een organisatie het aanbieden van infrastructuur verwerken in de begroting?	12
2.4	Welke zijn de vormen van aanvullende financiering voor de culturele sector?	13
2.5	Hoe bepaal ik loonkosten en hoe verwerk ik ze in de begroting of afrekening?	13
2.6	Wat met waarderingsregels voor duurzame goederen?	14
2.7	Kan ik BTW opnemen als kost?	15
2.8	Mag ik onvoorziene kosten opnemen in de begroting?	15
2.9	Mag ik werken met dagvergoedingen?	15
3	Algemeen – commissies	17
3.1	Hoe worden de beoordelingscommissies samengesteld?	17
3.2	Welke vergoeding ontvang ik als lid van een beoordelingscommissie?	18
4	Projectsubsidies	19
4.1	Welke kosten zijn subsidieerbaar voor een project en vanaf wanneer mogen deze kosten gemaakt worden?	19
4.2	Hoe bepaal ik de einddatum van een creatieproject?	20
4.3	Kan subsidiegeld voor een creatieproject ook voor spreiding ingezet worden?	20
4.4	Wat als ik nog geen (concreet) spreidingsplan heb en een aanvraag voor 'creatie en spreiding' wil indienen (artikel 14 van het decreet)?	21
4.5	Kunnen promotiekosten als creatiekost beschouwd worden?	21
4.6	Waartoe dient een subsidie voor internationale reiskosten?	21
4.7	Kan ik een projectsubsidie aanvragen voor een bachelor- of masteropleiding in circus?	22
4.8	Kan een projectsubsidie voor een festival coproducties en residenties inhouden?	23
4.9	Kunnen promotie- en onderzoeksprojecten gesubsidieerd worden?	23
5	Werkingsubsidies	24

5.1	Wat is een beleidsplan?	24
5.2	Kan ik jaarlijks intekenen op een werkingssubsidie in het kader van het Circusdecreet?	24
5.3	Wat als ik als circusatelier geen 10.000 deelnemersuren haal?	25
5.4	Wat betekent het om gehoord te worden door de beoordelingscommissie?	25
5.5	Hoe kan een organisatie evolueren van een projectsubsidie creatie & spreiding naar een structurele subsidie als gezelschap?	25
5.6	Kan een organisatie een reactie indienen op een advies?	26
5.7	Voorziet het Circusdecreet in visitaties?	27
5.8	Kan een organisatie reserves aanleggen met subsidies?	27

1 ALGEMEEN – SUBSIDIELIJNEN EN ORGANISATIEVORMEN

1.1 HOE INTERPRETEER IK DE INDIENDATA VAN EEN SUBSIDIEAANVRAAG?

Het Circusdecreet van 1 maart 2019 en het uitvoeringsbesluit bij dat decreet van 28 juni 2019 bevatten **uiterlijke data** voor het indienen van een subsidieaanvraag. De vermelde data (1 maart, 1 mei, 15 februari, 15 juni en 15 oktober, afhankelijk van de subsidielijns) zijn dus inclusief, dat betekent dat op die dagen – hoewel niet aan te raden – nog ingediend kan worden.

Indiendata zijn belangrijk in functie van de startdatum van een project of beleidsperiode. Overweeg dus goed timing en start zodat je indient tegen de deadline die voor jou van toepassing is. Voor de interpretatie van ‘startdatum’ zie vraag 4.1.

1.2 WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN EEN WERKINGSSUBSIDIE EN EEN PROJECTSUBSIDIE?

Een **werkingssubsidie** is een subsidie voor de ganse werking van een organisatie (natuurlijke personen zijn uitgesloten) en wordt toegekend voor meerdere jaren. In het geval van het Circusdecreet worden 5-jarige periodes gehanteerd. Het beleidsplan van de organisatie (zie vraag 5.1) vormt de basis voor de toekenning van de jaarlijkse subsidiebedragen. De 5-jarige subsidieperiode wordt jaarlijks geëvalueerd aan de hand van voortgangsrapportage die bestaat uit een inhoudelijk en financieel verslag.

Een **projectsubsidie** wordt toegekend aan een organisatie of natuurlijk persoon (voor natuurlijk persoon zie ook vraag 1.9) voor een welomschreven project dat afgebakend is in de tijd. Het betrokken initiatief is beperkt in tijd en doelstelling. Projecten kunnen kort- of langlopend zijn.

Het Circusdecreet legt voor bepaalde projectsoorten beperkingen op i.v.m. de duur en de aanvrager:

- eenzelfde creatieproject kan voor maximaal 3 opeenvolgende jaren gesubsidieerd worden én de aanvrager van dergelijke subsidie kan zowel een organisatie als een natuurlijke persoon zijn;
- een subsidie voor een festival kan enkel door organisaties én maximaal voor 3 opeenvolgende jaren aangevraagd worden.
- ontwikkelingsgerichte beurzen worden enkel aan natuurlijke personen én voor maximaal 1 jaar toegekend (artikel 20);
- een subsidieaanvraag voor een tussenkomst in internationale reiskosten (zie ook vraag 4.6) kan enkel ingediend worden door organisaties én voor deelname met een circusproductie aan een bepaald buitenlands festival of evenement met internationale uitstraling.

1.3 HOE BEPAAL IK MIJN KEUZE OM ALS CIRCUSGEZELSCHAP EEN WERKINGSSUBSIDIE (ARTIKEL 13) OF EEN PROJECTSUBSIDIE (ARTIKEL 14) AAN TE VRAGEN?

Om de keuze te maken tussen een projectsubsidie of een structurele subsidie verwijzen we eerst door naar vraag 1.2 waar het onderscheid duidelijk gemaakt wordt tussen beide subsidievormen.

Een aanvraag voor een **werkingssubsidie is gekoppeld aan een langetermijndenken**. Als organisatie moet je een duidelijke missie en visie uittekenen en die voor ogen houden bij het bepalen van de doelstellingen en acties. De aanvrager van een werkingssubsidie moet in staat zijn om een beleidsplan te schrijven, dit om aan de verplichtingen te voldoen die het Circusdecreet oplegt maar laat het vooral ook een instrument zijn waarmee de organisatie zelf aan de slag kan voor de komende jaren.

Bovendien is een aantoonbare artistieke kwalitatieve werking van minstens 2 jaar een criterium om als circusgezelschap structureel gesubsidieerd te kunnen worden. Dat criterium volgt de logica van een zekere maturiteit zowel inzake creatie als inzake bedrijfsvoering en een reeds afgelegd parcours.

In het beleidsplan is naast de (artistieke) inhoud ook de zakelijke kant heel belangrijk. Zie ook vraag 5.1.

Begin tijdig aan het denkwerk zodat de keuze om een structurele of projectmatige subsidie aan te vragen een weloverwogen keuze is.

In een projectaanvraag moet de artistieke kwaliteit ook bewezen zijn maar een **project is afgebakend in de tijd**. Het indienen van projectdossiers geeft de aanvrager de kans te groeien en gaandeweg zijn weg te zoeken om later eventueel de stap te zetten naar een structureel dossier. Werk je enkel projectmatig (op korte termijn en van project naar project), dat kan perfect en dan is een structurele werking wellicht niks voor jou.

Structureel gesubsidieerde circusgezelschappen hebben het creëren en spreiden van circusproducties als kerntaak en kunnen ondergeschikt ook nog andere functies (zie ook 1.4) opnemen vanuit hun werking. Projectsubsidies voor gezelschappen zijn uitsluitend inzetbaar voor creatie en spreiding, weliswaar met de mogelijkheid om een driejarig traject uit te stippelen (bijvoorbeeld: 1 of 2 jaar creëren en daaropvolgend met de gemaakte voorstelling 1 of 2 jaar toeren).

Circus creëren is circus maken. Ben je geen **circusmaker** maar eerder een uitvoerder dan zal je zelf geen dossiers indienen voor creatie maar eerder werken voor of jouw diensten verlenen aan een circusorganisatie/circusmaker.

Voor het aanvragen van structurele subsidies is een leidraad voorhanden, die is te vinden op de [webpagina's](#) van de structurele subsidielijnen voor circusorganisaties.

Voor het aanvragen van projectsubsidies worden de te beantwoorden vragen in een format gegoten en rechtstreeks ingevoerd in de webtoepassing [KIOSK](#).

1.4 LEGT HET CIRCUSDECREET FUNCTIES OP?

Het Circusdecreet is niet opgebouwd vanuit functies maar de functiegedachte is wel aanwezig. Dat wordt vooral duidelijk in de [Memorie van Toelichting](#) bij het decreet.

Bepaalde functies zijn evident voor bepaalde subsidielijnen. Zo hebben circusateliers educatie logischerwijze als kernopdracht. Circusgezelschappen hebben productie en presentatie als kernfunctie en bij werkplaatsen horen de functies reflectie en ontwikkeling. Festivals richten zich voornamelijk op de functie presentatie.

Naast de meest voor de hand liggende kernopdrachten per subsidielijns, kunnen bijkomend ook nevenfuncties opgenomen worden. Die zullen vooral ingegeven zijn vanuit het DNA van een organisatie, vanuit gedetecteerde noden, vanuit een evolutie ... In een subsidieaanvraag kunnen dus meerdere functies opgenomen worden. Het is aan de subsidieaanvrager om duidelijk te maken dat de opgenomen functies passen bij de eigen missie, visie en doelstellingen.

Voorbeelden:

- Een circusatelier biedt residenties en trainingen aan (semi-)professionele artiesten.
- Een festivalorganisator treedt op als coproductent.
- Een circuswerkplaats organiseert een festival.
- ...

1.5 ZIJN VERSCHILLENDE SUBSIDIELIJNEN BINNEN HET CIRCUSDECREET COMBINEERBAAR?

Ja, er zijn bepaalde combinaties mogelijk maar er zijn ook combinaties die uitdrukkelijk worden uitgesloten.

- Binnen het Circusdecreet zijn **geen werkingssubsidies combineerbaar**. Een organisatie die een werkingssubsidie wenst aan te vragen maakt dus de keuze tussen: circuswerkplaats, -atelier, -gezelschap of -centrum.
- Een subsidie voor een **circuswerkplaats** (artikel 11) geeft ook nog toegang tot een subsidie voor **internationale reiskosten** (artikel 21).

- Erfgoeddecreet
- ...

Meer info over bovenstaande decreten en andere subsidiekanalen voor cultuur vind je op de [website](#) van het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

We verwijzen ook graag naar de [studiebeurzen](#) uitgaande van het Ministerie van Onderwijs en Vorming. Zie ook vraag 4.7.

1.7 VALT MIJN WERK ONDER DE NOEMER 'CIRCUS'?

Circus, dans, theater, muziek of beeldende kunst? Ze zijn steeds moeilijker af te bakenen. Het Circusdecreet voorziet o.a. in een **definitie voor circuskunst, -productie en circuskunstenaar**:

- **circuskunst**: de kunstuiting waarbij hoofdzakelijk (lucht)acrobatie, evenwichtskunsten, objectmanipulatie, clownerie, goochelen, dressuur, of circustheater wordt beoefend;
- **circuskunstproductie**: een publiekgericht aanbod waarbij de beoefening van de circuskunst centraal staat;
- **circuskunstenaar**: de beoefenaar van de circuskunsten.

Voor de **ontwikkelingsgerichte beurzen** laat de memorie van toelichting toe om aan het begrip circuskunstenaar een ruime interpretatie te geven zodat ook **circusdramaturgen, -regisseurs en -technici** hierop kunnen intekenen.

- Het is ook aan de kunstenaars en organisaties zelf om na te denken over hun werk, DNA, netwerk, banden, ... en zich aldus te definiëren i.f.v. de keuze voor het Circusdecreet of voor het Kunstendecreet (zie ook vraag 1.6).
Lees ook 1.16 en 1.17 in het [document](#) met veelgestelde vragen bij het Kunstendecreet.
- Daarnaast kan het bijvoorbeeld ook voorkomen dat een circusorganisatie ondersteund wordt binnen het Circusdecreet en voor een ander project aanklopt bij het Kunstendecreet omwille van de aard van dat project.
- Dubbele subsidiëring d.w.z. voor eenzelfde project of werking tweemaal subsidie genieten kan uiteraard nooit.

1.8 WELKE ORGANISATIEVORMEN KOMEN BINNEN HET CIRCUSDECREET IN AANMERKING VOOR SUBSIDIËRING?

Elke vermelding in het Circusdecreet van 'rechtspersoonlijkheid met niet-commercieel karakter' doelt op o.m. volgende organisatievormen:

- VZW
- Gemeente, stad of provincie
- Stichting

- Coöperatieve vennootschap met sociaal oogmerk (mits de statuten bepalen dat de vennoten geen vermogensvoordeel mogen nastreven)
- Vennootschap met sociaal oogmerk (mits de statuten bepalen dat de vennoten geen vermogensvoordeel mogen nastreven)
- ...

Heeft jouw organisatie nog een andere juridische vorm en twijfel je of die in aanmerking komt voor subsidiëring, neem dan contact op.

Wil je een nieuwe structuur oprichten dan kan [Cultuurloket](#) helpen bij het maken van de juiste keuze.

Bovendien moet de officiële zetel van de organisatie in het **Nederlandstalige taalgebied** of in het **tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad** gevestigd zijn.

Verder kan je in bepaalde gevallen ook een aanvraag indienen als natuurlijk persoon. Meer hierover in vraag 1.9.

1.9 KAN IK ALS NATUURLIJK PERSOON EEN SUBSIDIE AANVRAGEN BINNEN HET CIRCUSDECREET?

Ja, binnen het Circusdecreet zijn 2 subsidielijnen toegankelijk voor natuurlijke personen:

- Projectsubsidies voor creatie en spreiding van circuskunstproducties (Circusdecreet artikel 14)
- Ontwikkelingsgerichte beurzen voor individuele circuskunstenaars (Circusdecreet artikel 20)

1.10 MAG IK NOG WERKEN MET DIEREN IN HET CIRCUS OF MOGEN DIEREN MEE OP TOURNEE?

De regelgeving i.v.m. [dierenwelzijn](#) bepaalt welke dieren in circussen mogen gehouden worden en aan welke normen moet worden voldaan.

1.11 IS DE SUBSIDIËRING VAN EEN NOMADISCHE TOURNEE IN VLAANDEREN OF BRUSSEL MOGELIJK BINNEN HET CIRCUSDECREET?

Dat is zeker mogelijk. Het Vlaamse circusbeleid omvat een breed en divers circusveld waartoe ook de traditionele circussen behoren met zetel in Vlaanderen of Brussel.

Circussen die nomadisch toeren in Vlaanderen en Brussel kunnen beroep doen op de **structurele lijn voor gezelschappen** of op **de projectlijn voor creatie en spreiding**.

Voor deze nomadische tournees gelden geen aparte criteria. Reizende circussen die op een meer traditionele manier werken zullen misschien andere accenten leggen, dat kan zolang ze binnen de decretaal bepaalde criteria vallen.

Zo is het ondernemingsmodel meestal anders omdat ze niet of niet altijd werken met uitkoopsommen. Hun voorstellingen bestaan meestal uit een aaneenschakeling van acts. Zij stellen een show of programma samen bestaande uit eigen gecreëerde acts en ingekochte acts. Meestal wordt ook een rode draad doorheen de show verwerkt.

1.12 WAT WORDT VERSTAAN ONDER HET CRITERIUM 'BEREIK VAN EEN BREED EN DIVERS PUBLIEK'?

Het bereik van een breed en divers publiek is een van de kwaliteitscriteria voor de subsidiepunten **'festivals'**, **'creatie & spreiding'** en **'circusateliers'**. Een criterium is geen vereiste maar wel een element van beoordeling.

Verwoord voor dit criterium in je subsidieaanvraag je visie op publiek en publiekswerking, en hoe je die visie zal vertalen. Het is daarbij belangrijk goed te duiden voor welke leeftijdsgroep(en) of doelgroep(en) je werkt of voor welke niche je eventueel kiest. Belangrijk is een overtuigende toelichting bij de gemaakte keuzes.

1.13 WAT IS KIOSK?

KIOSK is een online webtoepassing voor het aanvragen en verantwoorden van subsidies. Meer info over KIOSK vind je [hier](#).

1.14 IS ER ANDERSTALIGE INFORMATIE BESCHIKBAAR OVER HET CIRCUSDECREET?

Ja, het Circusdecreet van 1 maart 2019 is vertaald naar het [Engels](#) en het [Frans](#).

Let wel, subsidieaanvragen moeten altijd in het Nederlands ingediend worden. Zijn er buitenlandse artiesten of partners betrokken bij een subsidiedossier dan is voor hen (en wel enkel voor hen) een cv of andere bijlage aanvaardbaar in het Frans of Engels.

////////////////////////////////////

2 ALGEMEEN – BEGROTING EN ZAKELIJKE INFORMATIE

2.1 ZIJN ER MAXIMA BEPAALD VOOR SUBSIDIEBEDRAGEN?

Neen, het Circusdecreet bepaalt geen grensbedrag noch voor projectsubsidies noch voor werkingsubsidies. Belangrijk is de financiële haalbaarheid van de subsidieaanvraag en een begroting die samengaat met het inhoudelijke luik van het dossier.

2.2 ZIJN EEN EIGEN INBRENG OF INKOMSTEN VAN DERDEN VERPLICHT?

Met uitzondering van één subsidielijn (zie onderaan van dit punt 2.2), legt het Circusdecreet geen bedrag of percentage op dat uit andere inkomstenbronnen dan subsidies wordt binnengehaald. In principe kan dus 100% van de project- of werkingskosten als subsidie gevraagd worden.

Het spreekt voor zich dat een diversiteit aan inkomstenbronnen een pluspunt is, professioneel overkomt en de haalbaarheid van het financiële plaatje verhoogt. De (financiële) haalbaarheid is een criterium bij elke subsidielijn en zal dus deel uitmaken van de beoordeling van het subsidiedossier.

Zijn een eigen inbreng of inkomsten van partners niet mogelijk dan doet de subsidieaanvrager er goed aan te motiveren waarom hij voor 100% rekt op subsidiegeld en te benoemen welke inspanningen hij leverde om andere inkomsten te genereren dan die uit subsidiegeld. Zo zal het voor een jonge circusorganisatie of startend circusartiest wellicht minder evident zijn om partners (coproductenten, sponsoring, ...) te vinden of eigen middelen te kunnen inbrengen.

Opgelet: uitzondering op een subsidieafhankelijkheid van 100% is de subsidielijn voor ontwikkelingsgerichte beurzen waarvoor de subsidie beperkt is tot 80% van de subsidieerbare kosten (reis-, verblijf- en studiekosten).

2.3 HOE KAN EEN ORGANISATIE HET AANBIEDEN VAN INFRASTRUCTUUR VERWERKEN IN DE BEGROTING?

Het komt voor dat een organisatie infrastructuur of residenties aanbiedt aan artiesten of gezelschappen als ondersteuning in natura. Hierdoor derft de ontvangende organisatie inkomsten die ze zou genereren indien ze tegen betaling als gastheer zou optreden. Die gratis geleverde diensten worden in principe niet zichtbaar gemaakt in de rekeningen, er staan immers geen facturen tegenover. Indien ze toch in de rekeningen worden opgenomen moeten ze zowel aan inkomsten- als aan kostenzijde geboekt worden (nuloperatie). Het al dan niet opnemen in de rekeningen geeft een verschil in 'omzet' maar heeft geenszins een invloed op het resultaat.

//

Dergelijke diensten kunnen ook gevaloriseerd worden via de toelichting (i.p.v. ze op te nemen in de rekeningen), ze geven op die manier alsnog een goed beeld van dat stuk van de inhoudelijke werking van de organisatie en de resultatenrekening wordt iets minder complex.

2.4 WELKE ZIJN DE VORMEN VAN AANVULLENDE FINANCIERING VOOR DE CULTURELE SECTOR?

- **Tax Shelter** is een mogelijke bron van inkomsten die ook openstaat voor circusorganisaties. Het is echter belangrijk om de juiste informatie en raad te verkrijgen. Hoe Tax Shelter werkt lees je [hier](#). Binnen het departement CJM kan je met jouw vragen terecht op dit mailadres: taxshelter@vlaanderen.be.
- **ParticipatieMaatschappij Vlaanderen**, kortweg PMV, is de investeringsmaatschappij van de Vlaamse overheid. PMV kan een mogelijke financieringspartner zijn voor beloftevolle ondernemingen in de culturele en creatieve sectoren. Meer info vind je [hier](#).
- Een **Cultuurkrediet** is een krediet of lening tot 100.000 euro voor actoren die actief zijn in de culturele sector. De rente van een cultuurkrediet varieert van 0% tot 3% en de kredieten staan open voor zowel rechtspersonen als voor natuurlijke personen. Wie aanspraak wil maken op een cultuurkrediet moet wel kunnen aantonen dat hij/zij voor hetzelfde project geen lening van de bank kan krijgen. Voor een cultuurkrediet moet je bovendien geen waarborg geven. **Hefboom** heeft de opdracht gekregen van de Vlaamse overheid om de Cultuurkredieten te operationaliseren. Bezoek de website van [Hefboom](#) voor meer info.
- Ook **Crowdfunding** kan voor een financieringsmix zorgen. Meer info op de website van het [departement CJM](#) of van [Cultuurloket](#).

2.5 HOE BEPAAL IK LOONKOSTEN EN HOE VERWERK IK ZE IN DE BEGROTING OF AFREKENING?

Er zijn verschillende vormen van verloning. Voor alle geldt dat ze deel kunnen uitmaken van een subsidiedossier. Ook aan projecten kunnen loonkosten toegewezen worden, vaak zal dan gewerkt worden met een verdeelsleutel (zie ook vraag 4.1). Voor een personeelslid dat voltijds ingezet wordt op een project kan de loonkost 100% opgenomen worden in de projectbegroting.

Ga voor het bepalen van loonkosten na welke cao's, paritaire comités, barema's, loongroepen, (vrijwilligers)vergoedingen, amateurkunstenvergoeding (AKV vervangt sinds 1 januari 2024 de KVR, kleine vergoedingsregeling), ... voor jou van toepassing (kunnen) zijn. Zo kom je tot een realistisch financieel plaatje voor de verschillende profielen die je aantrekt (technieker, dramaturg, regisseur, maker, uitvoerder, ...). Je kan je ook bevragen via verschillende kanalen:

- <https://podiumkunsten.be/>
- <https://www.cultuurloket.be/>
- [Amateurkunstenvergoeding \(AKV\) | Cultuurloket](#)

- <https://www.juistisjuist.be/>

2.6 WAT MET WAARDERINGSREGELS VOOR DUURZAME GOEDEREN?

Het boeken van duurzame goederen of zogenaamde investeringsgoederen is onderhevig aan regels. Dergelijke goederen worden geacht langer dan een jaar mee te gaan en jaarlijks in waarde te dalen. Daar moet boekhoudkundig correct mee omgegaan worden. Koop je duurzame goederen aan voor een project dan kunnen ze slechts toegewezen worden aan het project voor hun afschrijfwaarde én a rato van de duur van het project.

Hieronder enkele jaarlijkse afschrijfpercentages:

- Kantoor en gebouwen: afschrijven op 33 jaar (3%)
- Meubilair en machines: afschrijven op 10 jaar (10%)
- Rollend materieel: afschrijven op 5 jaar (20%)
- Klein materiaal: afschrijven op 3 jaar (33%)
- Hardware: afschrijven op 3 jaar (33%)

Voorbeeld: je wenst een computer aan te schaffen van 1.500 euro. Je kan jaarlijks 500 euro (33%) opnemen als kost. Duurt jouw project 6 maanden dan neem je 250 euro (de helft) op als kost. Wordt de computer tegelijk voor 2 projecten ingezet dan pas je nog eens de helft toe en schrijf je 125 euro in op de begroting van het project waarvoor je een subsidie aanvraagt, en later op de afrekening wanneer je de subsidie verantwoordt. Opgelet, de computer moet werkelijk ingezet worden voor het betrokken project.

Heel uitzonderlijk kan een duurzaam goed of investeringsgoed zijn duurzaam karakter verliezen door de manier waarop of intensiteit waarmee het wordt gebruikt.

Voorbeeld: een contrabas wordt aangekocht voor 1.500 euro en helemaal bewerkt om als (jongleer)object te gebruiken in een productie of om er acrobatie op uit te voeren. Je creëert een jaar en toert een jaar met die productie. Na die 2 jaar is de contrabas niet verkoopbaar in zijn bewerkte vorm en wordt de restwaarde geraamd op 0 euro. In dat geval is het aanvaardbaar om de contrabas al op 2 jaar af te schrijven. Dien je een subsidiedossier enkel voor de creatie in (duur 1 jaar) dan kan je 750 euro opnemen als kost (afschrijfwaarde) in de begroting. Dien je een dossier voor creatie & spreiding in (duur 2 jaar) dan kan je de volledige 1.500 euro inbrengen als kost, immers na je project heeft de contrabas geen (boek)waarde meer. Lees ook vraag 4.2 en 4.3.

Noteer: naar analogie van de afschrijfregels voor organisaties, worden ook de subsidiedossiers van natuurlijke personen op dezelfde manier behandeld.

Opgelet, deze lijst is onderhevig aan aanpassingen, ga steeds na of je de meest recente lijst voor je hebt. Aan dagvergoedingen wordt in die lijst een brede interpretatie gegeven: verblijfsaccommodatie, maaltijden, plaatselijke reiskosten op de plek waar je op missie bent, en diverse uitgaven.

Je bent niet verplicht te werken met dagvergoedingen maar je moet wel op een correcte manier de kosten in beeld brengen. Indien je bijvoorbeeld kosten voor verblijf en/of maaltijden raamt en begroot, dan kan je daarbij geen dagvergoedingen opnemen. Verder moet je beseffen dat niet alle vormen van dagvergoedingen worden aanvaard door RSZ of fiscus (zie linken hoger onder dit punt).

3 ALGEMEEN – COMMISSIES

3.1 HOE WORDEN DE BEOORDELINGSCOMMISSIES SAMENGESTELD?

De leden van beoordelingscommissies worden **aangesteld door de minister** en krijgen een **mandaat voor 5 jaar**. Het Circusdecreet bepaalt dat commissieleden over de nodige expertise in circuskunsten moeten beschikken, ze moeten dus de nodige kennis en competenties hebben om subsidieaanvragen te situeren en in perspectief te plaatsen ten opzichte van een aspect of het geheel van de circuskunsten. Die kennis en competenties kunnen verworven zijn door professionele of equivalente ervaring.

De werking van de commissie wordt verder geregeld in een huishoudelijk reglement.

Elk lid zetelt in persoonlijke naam en niet in naam van een organisatie.

Het decreet voorziet in enkele **onverenigbaarheden**, zo is het mandaat in een beoordelingscommissie voor circuskunsten niet combineerbaar met:

- 1° een verkozen politiek mandaat;
- 2° een functie als medewerker van een parlementaire fractie of een kabinet, ongeacht het bestuursniveau;
- 3° een functie als personeelslid van de administratie dat in het kader van zijn functie betrokken is bij de uitvoering van dit decreet;
- 4° een functie als personeelslid of lid van de raad van bestuur van een steunpunt binnen de culturele sector;
- 5° een functie als personeelslid of lid van de raad van bestuur van een belangenbehartiger (= een autonome organisatie die de belangen van een bepaalde sector verdedigt om diens belangen tot hun recht te laten komen) binnen de culturele sector;
- 6° een mandaat als lid van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, zoals opgericht bij het decreet van 30 november 2007 houdende de oprichting van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

Verder worden er ook **betrokkenheden** gedefinieerd in het huishoudelijk reglement van de beoordelingscommissie. De expert mag niet mee beoordelen bij een persoonlijke of beroepsmatige band met een voorliggend dossier.

De administratie verzorgt het secretariaat van de commissies.

De adviezen van de commissies worden niet gepubliceerd.

Als subsidieaanvrager kan je een mogelijke betrokkenheid signaleren aan de administratie.

3.2 WELKE VERGOEDING ONTVANG IK ALS LID VAN EEN BEOORDELINGSCOMMISSIE?

De vergoedingen waarop commissieleden aanspraak kunnen maken zijn opgenomen in artikel 11 van het [uitvoeringsbesluit](#).

4 PROJECTSUBSIDIES

4.1 WELKE KOSTEN ZIJN SUBSIDIEERBAAR VOOR EEN PROJECT EN VANAF WANNEER MOGEN DEZE KOSTEN GEMAAKT WORDEN?

Algemeen geldt dat **kosten die gemaakt worden vóór de start of na afloop** van een gesubsidieerd project **niet kunnen betaald worden met subsidiegeld**. De kosten kunnen enkel gemaakt worden binnen de periode waarvoor subsidie wordt toegekend of binnen de looptijd van het project waarvoor subsidie wordt gevraagd.

Een **project start** in principe vanaf het moment dat er kosten worden gemaakt en inspanningen worden geleverd voor dat project. De start van een project is ook belangrijk om te weten wanneer een subsidiedossier moet ingediend worden.

De kosten die in rekening worden gebracht moeten altijd verband houden met het gesubsidieerde project.

Kosten die buiten het gesubsidieerde project vallen zullen niet aanvaard worden bij de beoordeling van het dossier en evenmin achteraf bij de afrekening.

Voor bepaalde **vaste kosten** (ook indirecte kosten of overheadkosten genoemd) kan een percentage toegewezen worden aan het project, hiervoor kan een verdeelsleutel toegepast worden **a rato van de projectduur**. Het decreet legt geen beperking op voor de overheadkosten in relatie tot de totale kosten. Indien de overheadkosten een wezenlijk deel van de begroting uitmaken, licht ze dan extra goed toe. Onder overheadkosten kunnen vallen: huur, afschrijvingen, nutsvoorzieningen, verzekeringen, werknemerskosten... **Voorbeeld:** Een gesubsidieerd project heeft een duur van 6 maanden en tijdens die 6 maanden lopen geen andere projecten binnen de organisatie. De jaarkost van de boekhouder kan voor 50% toegewezen worden aan het gesubsidieerde project en opgenomen worden in zowel begroting als afrekening. De boekhouder zal immers (normaal gezien) ook voor het gesubsidieerde project diensten verrichten waardoor een deel van zijn ereloon wel degelijk verband houdt met het betrokken project.

Voor de subsidielijjn voor internationale reiskosten kunnen geen vaste kosten meegenomen worden vermits dergelijke initiatieven doorgaans van zeer korte duur (enkel dagen) zijn. Een verdeelsleutel voor overheadkosten is dan ook niet aan de orde. Zie ook lager onder 4.6.

begroting. Voor promotiefestivals kan het evenwel zijn dat hieraan enkel kosten verbonden zijn, dan is het logisch en aanvaardbaar om voor die spreiding enkel kosten op te nemen.

4.4 WAT ALS IK NOG GEEN (CONCREET) SPREIDINGSPLAN HEB EN EEN AANVRAAG VOOR 'CREATIE EN SPREIDING' WIL INDIENEN (ARTIKEL 14 VAN HET DECREET)?

Je kan een subsidieaanvraag indienen die **enkel het creatieproject** behelst. Het projectdossier wordt zo afgebakend zowel naar inhoud als naar financiële cijfers. Je vraagt dan enkel subsidiegeld voor de kosten verbonden aan de creatie.

Je wordt wel verwacht al na te denken over de (wenselijke) spreiding die volgt op de creatie en aan te geven hoe en waar je de creatie zou willen spreiden (enkel nationaal of ook internationaal, doelpubliek, ...). Eén van de kwaliteitscriteria omvat immers de 'vooruitzichten op spreiding', ongeacht of de spreiding meegenomen is in de projectaanvraag. Als je van plan bent om enkel een creatieproject in te dienen, moet je je dus ook al beraden over de vooruitzichten op spreiding. Zie ook vraag 4.3.

4.5 KUNNEN PROMOTIEKOSTEN ALS CREATIEKOST BESCHOUWD WORDEN?

Ja, dat kan voor zover het gaat om zaken die deel uitmaken van het creatieproces of waarvoor het belangrijk is ze al vóór de start van de spreiding te kunnen aanbieden aan bijvoorbeeld festivalorganisatoren. Promotie- en/of communicatiekosten die aanvaard kunnen worden als behorend tot het creatieproces zijn bijvoorbeeld een **trailer, een flyer voor een try-out**, enzovoort.

Mailings, affiches, flyers en uitnodigingen voor voorstellingen, ... horen niet thuis in een subsidieaanvraag die enkel de creatie van een voorstelling betreft en ook zo is afgebakend zowel inhoudelijk als financieel. Lees ook hoger vraag 4.3 en 4.4.

4.6 WAARTOE DIEN T EEN SUBSIDIE VOOR INTERNATIONALE REISKOSTEN?

Met deze subsidielij n wordt tegemoet gekomen aan de nood aan **financiële ondersteuning voor – zuivere – reiskosten**.

Voor een **circusproductie die in het buitenland gespeeld wordt op een bepaald festival of evenement met internationale uitstraling**, kunnen de reiskosten die hieraan verbonden zijn gesubsidieerd worden. Worden de reiskosten door de ontvangende partij vergoed dan is een subsidie uiteraard niet mogelijk en ook niet nodig.

Algemeen is het eerder logisch en getuigend van een zekere ethiek dat circuscompagnieën een degelijke vergoeding (uitkoopsom + kosten, dus ook verplaatsing) ontvangen die hun kosten dekt. Er kan immers niet van circusartiesten en -compagnieën verwacht worden dat ze verlieslatend optreden. In bepaalde omstandigheden kan het voorkomen dat het niet haalbaar of zelfs onmogelijk is om de uitkoopsom te verhogen of de verplaatsingskosten door te rekenen. De hoogte van de vergoeding die de programmator betaalt zal deel uitmaken van de onderhandeling tussen de betrokken partijen. Een subsidie voor de reiskosten kan in die gevallen de spreiding financieel haalbaar maken voor zowel het circusgezelschap als de programmator.

Aangezien een subsidie voor internationale reiskosten is bedoeld voor een welbepaald festival of evenement met internationale uitstraling, moet de aanvrager een bewuste keuze maken en **zijn eigen belang van deelname of het belang van zijn deelname voor de Vlaamse circuskunsten**, duiden. Het is in geen geval de bedoeling om voor elk internationaal spreidingsinitiatief of voor ganse seizoenstournees reissubsidies aan te vragen.

Duid in de subsidieaanvraag goed de nood aan subsidies voor de internationale reiskosten van de betrokken spreidingskans. M.a.w. geef toelichting bij het feit dat die kosten niet of slechts gedeeltelijk gedekt worden door de programmator.

Ook al zijn enkel de internationale reiskosten (van vertrekpunt tot bestemming en terug) subsidieerbaar, in de begroting neem je alle kosten op die rechtstreeks verbonden zijn aan het welbepaalde spreidingsinitiatief (vb. vertaalkosten, verblijfkosten, ...), zo is het totale financiële plaatje helder. Een procentuele aanrekening van kosten gerelateerd aan de jaarwerking van jouw organisatie is niet mogelijk voor deze subsidielij. Zie ook hoger onder 4.1.

4.7 KAN IK EEN PROJECTSUBSIDIE AANVRAGEN VOOR EEN BACHELOR- OF MASTEROPLEIDING IN CIRCUS?

Neen, opleidingen die zich situeren binnen het formele onderwijscircuit worden uitgesloten van subsidies op basis van het Circusdecreet. Hiervoor is de dienst studietoelagen van het Departement Onderwijs en Vorming het juiste ondersteuningskanaal (binnen de geldende voorwaarden).

Opgelet, ook een formele opleiding aan een buitenlandse erkende onderwijsinstelling kan toegang geven tot een [studietoelage](#).

5 WERKINGSSUBSIDIES

5.1 WAT IS EEN BELEIDSPLAN?

Met een beleidsplan geeft een organisatie **richting** aan haar werking. De organisatie stelt **doelen en middelen** voorop voor een bepaalde periode. In het geval van het Circusdecreet is de tijdsperiode **5 jaar**. De gekozen doelen en richting mogen nooit de **visie en missie** van de organisatie loslaten. Eens de doelstellingen helder zijn, worden er **acties en indicatoren** aan gekoppeld. Stel je als organisatie de vraag wat je wil doen, waarom en hoe je dat wil doen. Zorg dat je kan meten om te weten zodat je gaandeweg – in de rapportage en niet in het minst ook in het belang van de eigen organisatie – voldoende kan reflecteren. Die **impactmeting en reflectie** zijn even onmisbaar als missie, visie en doelen die een organisatie zich vooropstelt.

Op de website van [Socius](#), het steunpunt voor sociaal-cultureel volwassenenwerk, is veel inspirerende informatie te vinden over de opbouw van een beleidsplan, je kan er ook terecht op een [toolbox](#).

Specifiek voor circus is nog een aparte leidraad beschikbaar op de [webpagina's](#) van de structurele subsidieaanvragen voor circusorganisaties. In de leidraad wordt uitgebreid beschreven hoe een beleidsplan opgebouwd moet worden. Elke subsidieaanvrager moet de leidraad volgen. Denk eraan dat kwaliteit belangrijker is of kan zijn dan kwantiteit.

Begin tijdig aan het denkwerk en vraag je als organisatie af wie de pen zal vasthouden voor het schrijven van een beleidsplan. Indien schrijftalent buiten de organisatie wordt gezocht, zorg er dan voor dat de eigen organisatie toch goed betrokken blijft.

5.2 KAN IK JAARLIJKS INTEKENEN OP EEN WERKINGSSUBSIDIE IN HET KADER VAN HET CIRCUSDECREET?

Neen, dat kan niet. Een structurele subsidie als circuswerkplaats, -atelier, -gezelschap of -centrum kan maar om de 5 jaar aangevraagd worden. De eerstvolgende uiterlijke indiendatum is 1 mei 2025 voor de 5-jarige subsidieperiode 2026-2030.

5.3 WAT ALS IK ALS CIRCUSATELIER GEEN 10.000 DEELNEMERSUREN HAAL?

In het Circusdecreet staat een drempel van 10.000 deelnemersuren ingeschreven. Meer hierover in de leidraad voor structurele subsidies of op de [website](#).

Circusateliers die de bedoelde 10.000 deelnemersuren niet halen kunnen mogelijk baat hebben bij een projectaanvraag binnen het Decreet bovenlokale cultuurwerking (zie vraag 1.6) voor zover ze aan de vereisten en criteria voldoen zoals die zijn opgenomen in de betrokken regelgeving. De [subsidiewijzer](#) van het Departement Cultuur, Jeugd en Media brengt je bij nog andere subsidiekanalen die voor jou interessant kunnen zijn...

5.4 WAT BETEKENT HET OM GEHOORD TE WORDEN DOOR DE BEOORDELINGSCOMMISSIE?

Het Circusdecreet bepaalt dat elke aanvrager van een werkingssubsidie voor een circuswerkplaats, -atelier en -gezelschap gehoord wordt over het ingediende subsidiedossier. Tijdens een gesprek krijgt de aanvrager van de subsidie de kans om elementen van het dossier te **verduidelijken**. De commissie kan in haar advies rekening houden met de ingebrachte elementen uit de hoorzitting.

Let wel, een hoorzitting dient niet om ontbrekende elementen aan te leveren, het dossier (beleidsplan) moet inhoudelijk en zakelijk volledig zijn bij indiening.

5.5 HOE KAN EEN ORGANISATIE EVOLUEREN VAN EEN PROJECTSUBSIDIE CREATIE & SPREIDING NAAR EEN STRUCTURELE SUBSIDIE ALS GEZELSCHAP?

Een organisatie die een projectsubsidie geniet voor creatie en spreiding kan, wanneer ze zich daar klaar voor acht, een structurele subsidie aanvragen. Projectsubsidies kunnen jaarlijks voor 1 tot 3 jaar worden toegekend en structurele subsidies 5-jaarlijks voor 5 jaar en kennen dus een ander ritme.

Volgende voorbeelden scheppen meer duidelijkheid:

Voorbeeld 1:

Op 1 maart 2022 dient organisatie x een dossier in voor een creatiesubsidie van 2023 t/m 2025 (3-jarig project). De minister kent de gevraagde subsidie toe. Op 1 mei 2025 wenst diezelfde organisatie een

dossier in te dienen voor een structurele subsidie vanaf 2026 t/m 2030. Er loopt dus een projectsubsidie op het moment van de uiterlijke indiendatum voor structurele subsidies maar dat is geen belemmering. Het project zal immers afgelopen zijn op het moment dat de gesubsidieerde werking start en er is geen enkele overlap.

Voorbeeld 2:

Op 1 maart 2023 dient organisatie x een dossier in voor een creatiesubsidie van 2024 t/m 2026 (3-jarig project). De minister kent de gevraagde subsidie toe. Op 1 mei 2025 wenst diezelfde organisatie een dossier in te dienen voor een structurele subsidie vanaf 2026 t/m 2030. Er loopt dus een projectsubsidie op het moment van de uiterlijke indiendatum voor structurele subsidies en het 1ste werkingsjaar van het structurele dossier overlapt met het laatste jaar van de projectsubsidie. Er stelt zich geen probleem onder volgende voorwaarden:

- De organisatie kan in de meerjarenbegroting van het structurele dossier geen extra subsidie vragen (binnen het Circusdecreet) voor het lopende gesubsidieerde project.
- De organisatie neemt de kosten en opbrengsten (inclusief het bedrag van de projectsubsidie) van het 3de jaar van het gesubsidieerde project op in de meerjarenbegroting van het structurele dossier. In geen geval is dubbele subsidiëring, d.w.z. 2 x subsidie voor dezelfde kosten/hetzelfde project, mogelijk.

5.6 KAN EEN ORGANISATIE EEN REACTIE INDIENEN OP EEN ADVIES?

Het Circusdecreet voorziet voor **aanvragers van een vijfjarige werkingssubsidie**, met uitzondering van het Circuscentrum, de mogelijkheid om een **schriftelijke repliek** in te dienen op het preadvies, en dat binnen de 10 werkdagen na ontvangst van dat advies. Een repliek is enkel ontvankelijk als die ingaat op feitelijke onjuistheden die in het preadvies zouden voorkomen. Indien in een repliek nieuwe elementen of aanvullingen worden aangebracht, mag de commissie hiermee geen rekening houden in haar definitieve advies.

Voor alle subsidieaanvragers geldt verder dat ze binnen de zestig dagen na ontvangst van de beslissing over hun subsidieaanvraag een verzoek tot schorsing van de tenuitvoerlegging en/of verzoek tot nietigverklaring van die beslissing kunnen indienen bij de **Raad van State**. Die beroepen moeten in dat geval ingeleid worden door een gedagtekend verzoekschrift dat door beroeper of door een advocaat ondertekend moet zijn. Een verzoekschrift moet per aangetekende brief verstuurd worden aan de eerste voorzitter van de Raad van State, Wetenschapstraat 33 in 1040 Brussel. Dergelijk beroep kan enkel gaan over een fout in de procedure.

5.7 VOORZIET HET CIRCUSDECREET IN VISITATIES?

Het Circusdecreet voorziet enkel voor het Circuscentrum een jaarlijkse visitatie. Voor de andere subsidielijnen is geen verplichte of formele visitatie ingeschreven.

De Vlaamse overheid wil uiteraard voeling houden met het gesubsidieerde circusveld en kan op eigen initiatief of op vraag van haar (gesubsidieerde) klanten een gesprek aangaan of een bezoek afspreken.

5.8 KAN EEN ORGANISATIE RESERVES AANLEGGEN MET SUBSIDIES?

Ja, het Circusdecreet van 1 maart 2019 verwijst voor de regels rond reservevorming naar het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (BVCO) van 17 mei 2019. Meer info hierover vind je in de leidraad die beschikbaar is op de [webpagina's](#) van de structurele subsidielijnen voor circusorganisaties.